

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного
виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фізичної реабілітації та
медико-біологічних основ фізичного виховання

Евеліна ЖИГУЛЬОВА

підпис

«29» _____ серпня _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ ТА В ХІРУРГІЇ

підготовки здобувачів вищої освіти **другого (магістерського) рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною програмою **«Фізична реабілітація»**

спеціальності **227 Терапія та реабілітація**

спеціалізації **227.01 Фізична терапія**

галузі знань **22 Охорона здоров'я**

мова навчання **українська**

2023-2024 навчальний рік

Розробники програми:

- Т.М. Христич, доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання;
- Ю.А. Михальська, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання.
-

Ухвалено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

Протокол № 12 від «_29_»__серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Ростислав
ЧАПЛІНСЬКИЙ

_____

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти із основами фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів та в хірургії, принципів комплексного застосування методів та засобів відновного лікування на усіх етапах реабілітаційної програми: в стаціонарних, амбулаторно-поліклінічних відділеннях, в санаторно-курортних закладах, та в умовах реабілітаційних закладів, відділень, підрозділів.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика освітнього процесу
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	1
Семестр вивчення	1-2
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальний обсяг годин	150
Кількість годин навчальних занять	62
Лекційні заняття	26
Практичні заняття	36
Семінарські заняття	
Лабораторні заняття	
Самостійна та індивідуальна робота	88
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів та в хірургії» органічно пов'язана зі знаннями, отриманими студентами під час здобуття вищої освіти ступеня бакалавра при вивченні анатомії людини; біологічні аспекти фізичної терапії, ерготерапії; біохімія; здоров'язберігаючі технології; фізіологія людини; патологічна фізіологія; долікарська медична допомога у невідкладних станах; основи догляду за хворими та інвалідами; клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях серцево-судинної системи, діагностики та моніторингу стану здоров'я.

5. Програмні компетентності навчання

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів та в хірургії» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Загальні компетентності:

Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Здатність працювати автономно.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану

Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

Здатність надавати першу медичну (долікарську) допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Спеціалізація 227.1

Фізична терапія.

Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан

Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

Здатність провадити підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів та в хірургії» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

Встановлювати цілі втручання.

Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

Проводити самостійну практичну діяльність.

Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.

Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.

Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів та в хірургії» здобувачі вищої освіти повинні знати:

- загальну будову внутрішніх органів;
- основні захворювання органів дихання, шлунково-кишкового тракту, нирок і обміну речовин;
- найважливіші фактори ризику найбільш частих захворювань внутрішніх органів, умови, що сприяють розвитку патологічних процесів різних органів і систем;
- основні принципи фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів;
- спеціальні методики дихальної гімнастики;
- реабілітаційні заходи при гострій пневмонії, хронічних обструктивних захворюваннях легень, при бронхоектатичній хворобі, емфіземі легень, дифузному пневмосклерозі, абсцесі легень, хронічному обструктивному бронхіті, при ексудативному плевриті;
- методи фізичної реабілітації при гастритах і виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, при дисфункціях кишечника і жовчовивідних шляхів (ентерити, ентероколіти, дискінезія), при опущенні внутрішніх органів, при захворюваннях гепатобіліарної системи;
- методи фізичної реабілітації при ожирінні, цукровому діабеті, подагрі, при пієлонефриті, нирково-кам'яній хворобі;
- основні показання і протипоказання до застосування певних методів реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів;

вміти:

- проводити фізикальне обстеження з урахуванням нозологічної і вікової специфіки;
- володіти основними експериментально-психологічними методиками, направленими на дослідження психічних функцій, процесів і станів;
- добирати найбільш ефективні заходи фізичної реабілітації;
- дозувати і комбінувати відновлювальні заходи;
- розробляти реабілітаційну програму за конкретним діагнозом та етапом лікування;
- оцінювати ефективність залучення застосованих реабілітаційних заходів;
- оцінювати показання та протипоказання до різних програм реабілітації, враховуючи вікові особливості хворих.

7. Методи навчання: словесні, наочні та практичні методи, технології дистанційного навчання. Демонстрація, творчий метод, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія/дебати, аналіз ситуації, робота в групах (команді), проєктна технологія, аналіз конкретних ситуацій, використання мультимедійного обладнання у спеціалізованих кабінетах. Навчання через

залучення до дослідницької діяльності у студентських наукових гуртках/проблемних групах.

8. Засоби діагностики результатів навчання: завдання поточного контролю: практичне виконання робіт, виконання завдань, презентації результатів виконаних завдань, самостійна робота студентів, семестровий контроль у формі екзамену.

9. Програма навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	у тому числі		
		лекційні заняття	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Фізична терапія при захворюваннях органів дихання				
Тема 1. Фізична реабілітація при бронхіальній астмі	8	2	2	4
Тема 2. Фізична реабілітація при гострому та хронічному бронхіті.	10	2	4	4
Тема 3. Фізична реабілітація при пневмонії.	8	2	2	4
Тема 4. Фізична реабілітація при туберкульозі та плевриті .	10	2	4	4
Тема 5. Фізична реабілітація при гострих респіраторних захворюваннях	6	2	2	2
Тема 6. Фізична реабілітація при абсцесі легені	6		2	4
Тема 7. Фізична реабілітація хворих на бронхоектатичну хворобу.	8	2	2	4
Тема 8. Фізична реабілітація хворих на рак легень	4		2	2
Разом за змістовим модулем 1	60	12	20	28
Змістовий модуль 2. Фізична терапія при захворюваннях органів травлення та порушенні обміну речовин				
Тема 1. Фізична терапія при гастритах	15	2	2	9
Тема 2. Фізична терапія при виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки	15	2	4	9
Тема 3. Фізична реабілітація при панкреатиті	15	2	2	8
Тема 4. Застосування фізичної реабілітації у пацієнтів із захворюваннями гепатобіліарної системи	16	2	2	9
Тема 5. Фізична реабілітація при колітах.	15	2	2	9
Тема 6. Фізична реабілітація при ожирінні.	14	2	2	8
Тема 7. Фізична реабілітація при цукровому діабеті.	14	2	2	8
Разом за змістовим модулем 2	90	14	16	60
Разом годин	150	26	36	88

10. Форми та методи поточного і підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Оцінювання проводиться у формах поточного контролю (оцінка індивідуальних усних та письмових опитувань, контроль на навчальній платформі Moodle); контроль практичних навичок (ситуаційні завдання, вирішення типових практичних завдань, робота у групах, обговорення отриманих результатів практичних робіт), оцінювання самостійної роботи (демонстрація презентацій власних досліджень, доповіді на наукових конференціях, публікаційна активність). Підсумковий семестровий контроль – екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль	Екзамен	Сума
60 балів	40 балів	100 балів

Поточний контроль (60 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно

ний)		опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав контрольні роботи, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12 балів).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях за 12-ти бальною системою оцінювання.

Здобувачі вищої освіти виконують такі різновиди самостійної роботи з дисципліни:

- підготовка до практичних занять;
- виконання завдань, визначених у планах практичних занять;
- опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання;
- виконання вправ і завдань в об'єктно-модульному динамічному середовищі навчання Moodle;
- підготовка презентацій навчального матеріалу;
- систематичні виступи на практичних заняттях;
- участь у роботі малих груп;
- обговорення проблемних ситуацій;
- виконання додаткових індивідуальних завдань;
- підготовка до екзамену тощо.

Семестровий екзамен (40 балів)

Екзаменаційний білет складається з трьох питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються за 12-ти бальною системою відповідно до встановлених критеріїв оцінювання знань здобувачів.

Сумарна оцінка за екзамен розраховується за формулою:

Наприклад, здобувач отримав 10 балів за відповідь на перше запитання, 8 балів за відповідь на 2 запитання та 7 балів за третє питання.

Оцінка за екзамен:

$$1. (10+8+7)/3=8,3.$$

$$2. (8,3*0,05+0,4)*40=33 \text{ бали}$$

Загальне оцінювання екзамену:

40-36 балів - високий рівень;

35-30 балів – достатній рівень;

29-24 бали – середній рівень;

23 бали і менше – початковий рівень.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно
82-89	B (дуже добре)	25	добре
75-81	C (добре)	30	
67-74	D (задовільно)	25	задовільно
60-66	E (достатньо)	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях внутрішніх органів та в хірургії»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компонента та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компонента за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компонента FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують

неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

Академічна доброчесність. Очікується, що відповіді здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями, передбачатимуть недопущення академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів тощо). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати і перескладати заліки тощо, останні – у зв'язку з поважними причинами; подати підтверджувальні документи, які засвідчують поважну причину, що унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна аудиторія, зал фізичної терапії при різних захворюваннях, ноутбук, Інтернет, модульне об'єктно-динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, велоергометр, бігова доріжка, пульсоксиметри, гоніометри пластикові, орбітрек магнітний, профілактор Євмінова, динамічний тренажер балансу подушка «TheraBand»21430, поручні ПДВХ-1 призначені для відновлення рухів нижніх кінцівок та суглобів, після перенесення травм і хвороб та допомоги людині, що має фізичні вади, сходи з похилою площиною

для дорослих СХП-1, ходунки нерегульовані, не складні для дорослих, ходунки регульовані, не складані, на чотирьох колесах зі столиком, палиця металева телескопічна (із регульованою довжиною), палиця опорна з чотирма ніжками, що регулюється за висотою, милиця пахвова підліткова, тренажер універсальний (стіл реабілітаційний).

14.Рекомендована література

Основна

1. Вакулєнко Л.О., Клапчук В.В Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. 371 с.
2. Медична і соціальна реабілітація : підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. 2-е вид., перероб. і допов. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 464 с.
3. Методи обстеження при соматичній патології:навчальний посібник для фізичних терапевтів, ерготерапевтів: навчальний посібник (ВНЗ III-IV р.а.) / за редакцією професора Вірстюк Н.Г. Івано-Франківськ: НАІР. 2022, 200 с.
4. Попадюха Ю.А. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації: Навч. посіб. / Ю. А. Попадюха. К.: Центр учбової літератури, 2020. 300 с.
5. Попадюха Ю.А. Сучасні роботизовані комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях: Навч. посіб. / Ю. А. Попадюха. К.: Центр учбової літератури, 2020. 324 с.
6. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: навчальний посібник / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін. ; під ред. Н.А. Добровольської, О.В.Федорича, А.С. Тимченка, І.П. Радомського. К.: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 368 с.

Допоміжна

1. Гонцарюк Д.О., Христич Т.М. Сучасні погляди на варіанти перебігу хронічного панкреатиту при цукровому діабеті. Вісник Клубу панкреатологів. 2021. № 3 (52). С. 21-27.
2. Жигульова Е. О., Христич Т. М., Герасименко С.Ю. Роль харчування пацієнтів із хронічним панкреатитом на етапі реабілітації. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Випуск 6 К(135) 21. С. 89-92.
3. Жигульова Е.О., Христич Т.М. Хронічний панкреатит: як впливає лікувальна фізкультура на якість життя пацієнтів. Фітотерапія. Часопис. Вип. 1. 2021. С. 91-92.
4. Михальська Ю.А. Особливості проведення фізичної реабілітації при часто рецидивуючому типу перебігу виразкової хвороби. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол.: Єдинак Г. А. (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Аксіома. 2021. Випуск 21. С. 15-20.
5. Михальська Ю.А. ,Михальський А.В., Молев В.П.Сучасні підходи до

- реабілітації хворих із захворюваннями внутрішніх органів. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2019. Січ 29;31: 178 с. Випуск 31 ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» С. 85-90.
6. Молев В. П., Жигульова Е.О., Мушкет Н. В. Клінічний перебіг остеоартриту у поєднанні з цукровим діабетом. Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2023. №1 (53). С. 136-140. Телекі Я. М., Христич Т.М., Оліник О. Ю., Ібрагімов Е. Ю., Городинський С. І. Особливості розвитку панкреатиту на тлі деяких ревматичних захворювань. Український журнал медицини, біології та спорту. 2022. Том 7, № 3 (37). С. 27-36.
  7. Христич Т.М., Гонцарюк Д.О. Хронічний панкреатит: про деякі ускладнення, особливості патогенезу та перебігу. Гастроентерологія. Том 55, № 4, 2021. С. 263-269.
  8. Христич Т. М., Жигульова Е. О., Кухар К. С. Важливість взаємин фізичного терапевта з пацієнтами. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс] / [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Випуск 12. С. 152-155.
  9. Христич Т.М., Телекі Я.М., Гонцарюк Д.О., Оліник О.Ю., Жигульова Е.О. Хронічний панкреатит: клінічно-патогенетичні особливості розвитку поєднаних захворювань та методи медикаментозної корекції (друге видання, перероблене, доповнене). Монографія. Чернівці, 2022. 584 с.
  10. Zhygulova E., Hontsaryuk D., Sovtistik D. The significance of physical methods for the treatment of osteoarthritis. International independent scientific journal. № 49. 2023. P. 10-13. <https://zenodo.org/record/7808604>

15. Рекомендовані джерела інформації

1. Корисні ресурси Інтернету:

1	PEDro	https://pedro.org.au/ukrainian/
2	Протоколи МОЗ	https://guidelines.moz.gov.ua/documents
3	Блог фізичного терапевта	https://rehabprime.com/
4	Електронна система ОЗ	https://ehealth.gov.ua
5	фізіопедія	https://members.physio-

		pedia.com/uk/login/
6	Офіційний сайт українського громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів	https://prometheus.org.ua
7	Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка	Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
8	Фахові видання	http://sportmedicine.uni-sport.edu.ua
9	УАФТ	https://uapt.org.ua/uk/home/
10	ВОФТ	https://upta.com.ua
11	Всесвітня організація ФТ	https://world.physio/uk/
12	Медичний клуб	https://medical-club.net/uk/
13	Онлайн анатомія 3D	https://www.zygotebody.com/